

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2019-10-21

Skeppsholmsviken 6 m. fl, Gröna Lund, yttrande beträffande förnyad granskning av förslag till detaljplan, S-Dp 2016-06685

Samfundet S:t Erik har i tidigare yttranden under samrådet framfört sina synpunkter över ovan rubricerat planförslag (se bilagor). Samfundet konstaterar på nytt att inga av de synpunkter som framförts från Samfundets sida har tillgodosetts.

Samfundets kritik när det gäller de föreslagna gångbryggorna i vattnet kvarstår. Dessa bör utgå då de tar alltför stor del av vattenytan. Risken för ett prejudikat när det gäller ett i anspråkstagande av stadens vattenrum är dessutom stor. Samfundet anser även att det torg som tillskapats i planområdets sydvästra del som landningspunkt för gångbryggorna, istället bör utnyttjas för Waxholmsbolagets terminalbyggnad varigenom en öppen plats och samlingsplats med en av Stockholms vackraste vyer skulle kunna tillskapas.

Den starkaste invändningen har Samfundet S:t Erik emellertid mot planförslaget åkattraktioner. Höjden på dessa har dock minskats något sedan tidigare förslag. Placeringen och utformningen av dem har också preciserats tydligare. Tidigare medgavs inom en fjärdedel av området ett icke angivet antal åkattraktioner med en höjd på upp till 60 meter över nollplanet. Nu medges i den norra delen en åkattraktion med 45 meters höjd och tre med 30 meters maxhöjd. På den mellersta delen av området ges plats för en åkattraktion på 18 meter och en på 35 meter och på den södra delen får ingen vara högre än 12 meter. Åkattraktionerna ska uttryckligen göras genombrutna och genomskiktliga i öst-västlig riktning.

Samfundet ser positivt på de förändringar beträffande åkattraktionerna som genomförts, antagligen för att tillmötesgå i första hand de boende längs Falkenbergsgatan. Trots detta anser Samfundet S:t Erik att konsekvenserna för stadsbilden och stadens siluett är helt oacceptabla och hävdar därför att de åkattraktioner som är 30 meter eller högre bör flyttas till det befintliga Gröna Lundområdet.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilagor: Samfundets S:t Eriks yttranden av 20181211 resp 20180126.

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2018-12-11

Skeppsholmsviken 6 m.fl, Gröna Lund, yttrande beträffande utställning av förslag till detaljplan, S-Dp 2016-06685

Samfundet S:t Erik yttrade sig 2018-01-26 i samrådet över ovan rubricerat planförslag (se bilaga). När nu förslaget ställs ut för granskning efter viss bearbetning kan Samfundet konstatera att inga av de synpunkter som då framfördes från Samfundets sida har tillgodosetts. Samfundet S:t Erik vill därför på nytt framföra sina då framförda synpunkter som i korthet innebär att

- de 60 meter höga åkattraktionerna bör utgå
- de föreslagna gångbryggorna 20 meter ut i vattnet bör utgå
- utformningen av bebyggelsen längs Allmänna Gränd och Falkenbergsgatan bör studeras vidare
- detsamma gäller gångbron över Allmänna Gränd, för vilken Samfundet föreslår en arkitekttävling
- det föreslagna torget norr om befintligt färjeläge bör utgå. Dit bör istället Waxholmsbolagets terminalbyggnad flyttas för att frigöra ytan närmast vattnet.

I det bearbetade förslaget plankarta kan vissa förändringar konstateras. Så till exempel fanns förut planbestämmelsen att det inom området skulle få uppföras högst fyra åkattraktioner med en maxhöjd på 60 meter. Nu finns inte längre någon begränsning till hur många åkattraktioner med denna höjd som får uppföras. De 60 meter höga attraktionerna koncentreras däremot i det nya förslaget till ett betydligt mindre område. Konsekvensen av dessa förändringar i planbestämmelserna kan enligt Samfundet innebära att upplevelsen av de höga åkattraktionerna blir än mer kompakt i stadsbilden vilket Samfundet anser oacceptabelt. Samfundet noterar även att det i planbestämmelsen f 3 finns ett tillägg om åkattraktionernas utformning där det bland annat står att de ska "anpassas till Nationalstadsparkens värden", en formulering som Samfundet finner synnerligen anmärkningsvärd och svårtolkad. En anpassning till Nationalstadsparkens värden är enligt Samfundets uppfattning endast möjlig om hänsyn tas till redan framförda synpunkter, nämligen att de högsta åkattraktionerna utgår alternativt koncentreras till den gamla Gröna Lundtomten.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2018-01-26

Yttrande om förslag till detaljplan för fastigheten Skeppsholmsviken 6 m.fl, Gröna Lund, i stadsdelen Djurgården, S-Dp 2016-06685.

Samfundet S:t Erik vill härmed framföra sina synpunkter på ovan rubricerat planförslag.

Sammanfattning av Samfundet S:t Eriks synpunkter

Samfundet S:t Erik har inga invändningar mot att det föreslagna området omvandlas till nöjesfält som ett komplement till Gröna Lund. De 60 meter höga åkattraktionerna bör dock utgå liksom de föreslagna gångbryggorna 20 meter ut i vattnet. Utformningen av bebyggelsen längs Allmänna Gränd och Falkenbergsgatan bör studeras vidare, detsamma gäller gångbron över gränden. Till platsen för det föreslagna torget, som bör utgå, kan med fördel den befintliga terminalbyggnaden flyttas för att frigöra ytan närmast ut mot vattnet.

Sammanfattning av planförslaget

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett förslag till detaljplan som innebär att den stora parkeringsplatsen norr om Allmänna Gränd och väster om Falkenbergsgatan tas i anspråk som nöjesfält, en utvidgning av Gröna Lund åt nordväst. En gångbro över Allmänna Gränd föreslås förbinda de två nöjesfälten och området underbyggs med garage. Mot Allmänna Gränd och Falkenbergsgatan placeras en randbebyggelse i 2-3 våningar förutom hörnhuset som markeras med en byggnad i 4 våningar. Stora gångbryggor placeras ute i vattnet utanför fastigheten för att möjliggöra en strandpromenad längs vattnet, från baksidan av Aquaria Vattenmuseum till Djurgårdsfärjans tilläggsplats. Planen möjliggör fyra åkattraktioner med upp till 60 meters höjd inom fastigheten.

Historik

Området har långt tillbaka i tiden tillhört flottan. Under perioder har det fungerat som brädgård och 1897 var det en del av den stora Stockholmsutställningen med den jättelika Maskinhallen. Ett populärt dansställe, Dansut, öppnades 1916 i områdets norra del och under åren 1923–58 låg det s.k. Nöjesfältet här, då en konkurrent till Gröna Lund. Sedan 1958 har den aktuella fastigheten Skeppsholmsviken fungerat som upplagsplats för småbåtar och parkeringsplats. När Vasaskeppet bärgades 1961 byggdes intill området ett provisorium för skeppet tills det flyttades till det nya Vasamuseet 1988.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Samfundet S:t Eriks synpunkter på planförslaget

Med hänvisning till att området tidigare har fungerat som nöjesfält och att det idag knappast kan sägas vara särskilt tilltalande med sin parkeringsplats och bebyggelse av i huvudsak skjulkaraktär har Samfundet inga invändningar mot att det föreslås bli nöjesfält på nytt. Förslaget rimmar väl med de intentioner som framförs i Stadens fördjupade översiktsplan om just vidareutveckling och förnyelse av området ifråga som ingår i den s.k. Evenemangsparken inom Nationalstadsparken.

Planbestämmelsen *f1* gör det dock möjligt att – utan bygglov – inom det ganska begränsade området uppföra inte mindre än fyra åkattraktioner på upp till 60 meters höjd. Det nuvarande Gröna Lund är uppskattningsvis drygt fyra gånger större och har fyra riktigt höga åkattraktioner som sticker upp ovanför horisonten och avtecknar sig mot himlen (samt ytterligare två halvhöga). Samfundet S:t Erik anser att den aktuella planen inte bör medge några höga åkattraktioner då dessa ur olika vinklar skulle dölja några av stadens viktiga landmärken och bli ett alltför påtagligt inslag i stadssiluetten. Eventuella tillkommande höga åkattraktioner bör istället koncentreras till det befintliga Gröna Lund där sådana redan finns och stadens siluett sedan länge är påverkad av dessa.

I planförslaget ingår en bro över Allmänna Gränd för att transportera besökare mellan den nya delen och dagens Gröna Lund. En utredning som jämför konsekvenserna av en tunnel under gränden alternativt en bro har utförts. Samfundet S:t Erik har viss förståelse för att man valt broalternativet, men anser att det är en gestaltningsmässig utmaning att bygga en bro över gränden. En arkitektävling skulle kunna vara motiverad för denna unika formgivningssuppgift där det gäller att göra bron så genomsiktig som möjligt samtidigt som vissa säkerhetsaspekter måste tillgodoses.

Längs med Allmänna Gränd och Falkenbergsgatan placeras en randbebyggelse med koppling till nöjesfältet. Husen är uppförda i 3 våningar där översta våningen är en vindsvåning förutom hörnhuset som är en våning högre. I planbeskrivningen anges att bebyggelsen ska få en "nutida" gestaltning "med en detaljrikedom och en skala hämtad från den befintliga bebyggelsen i Djurgårdsstaden". Samfundet finner den föreslagna skalan fullt möjlig och ser positivt på att husraderna delas upp i mindre delar och öppnas upp ut mot gatorna. Däremot är Samfundet tveksamt till om som man uttrycker det "rätt karaktär" skapas genom en mångfald spröjsar i fönster och dörrar. Det kan konstateras att den önskvärda kombinationen av en tydlig tivolikaraktär med anpassning till befintlig kulturmiljö är en verklig arkitektonisk balansgång. Bebyggelsen bör således detaljstuderas ytterligare för att vara acceptabel i den känsliga miljön.

I förslaget ingår en utbyggnad av gångbryggor upp till 20 meter ut i vattnet för att skapa ett attraktivt promenadstråk längs med vattnet. Samfundet anser att dessa helt bör utgå ur planförslaget då de tar alltför stort anspråk av vattenytan. Möjligheterna till naturliga, vattennära promenader finns det redan gott om längs Djurgårdens stränder. Att tillskapa ett nytt stråk genom dessa konstruktioner 20 meter ut i vattnet nedanför det nya nöjesfältet känns därför inte befogat. Vattenytan innanför gångbryggan skulle bli endast tio meter bred, vilket skulle försvåra attraktiva vattenanknutna verksamheter, något som Gröna Lund saknar. Miljön längs stranden bör dessutom ges en högklassig utformning – även sedd utifrån vattnet, vilket torde försvåras av en flytbrygga. Enligt Samfundet S:t Eriks mening skulle en anläggning av det här slaget ute i vattnet dessutom kunna bli prejudicerande vilket vore mycket olyckligt.

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Ett mindre torg har placerats omedelbart norr om Djurgårdsfärjans terminalbyggnad. Torgets roll i den nya kvartersstrukturen känns dock något oklar, men föreslås sannolikt eftersom de föreslagna gångbryggorna ska kunna landa/starta här. Eftersom dessa enligt Samfundets bestämda åsikt bör utgå förlorar torget sin huvudsakliga funktion. Med fördel skulle istället färjeterminalen kunna flyttas till den föreslagna torgplatsen varvid ytan närmast vattnet i änden på Allmänna Gränd frigörs och skulle kunna fungera som torg/samlingsplats. Allmänna Gränd är, bortsett från färjans terminalbyggnad, en av stadens få bevarade gator som mynnar ut i det öppna vattenrummet. Samfundet S:t Erik anser att man under planarbetet bör ta chansen att flytta denna för att skapa en fri vy ut över vattnet mot Kastellholmen. Ur stadsbildssynpunkt skulle detta upplevas som mycket positivt och till glädje för de drygt två miljoner stockholmare och turister, som årligen tar färjan från Allmänna Gränd. Alternativet att bygga en helt ny färjeterminal på den nu föreslagna torgplatsen borde också övervägas för att den därigenom skulle kunna inkorporeras i den nya randbebyggelsen och dessutom bli en byggnad som passar bättre in i miljön än den befintliga.

Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Fredrik von Feilitzen
Styrelseledamot

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950